

Noter til Forvaltningsret. Sagsbehandling.....	3
Kapitel 1: De forvaltningsretlige sagsbehandlingssager.....	3
<i>Almindeligt om sagsbehandlingsregler</i>	3
<i>Nogle begreber</i>	3
<i>Love og uskrevne regler mv.</i>	3
Kapitel 2: Kompetence	9
<i>Indledning</i>	9
<i>Regler om kompetence</i>	9
<i>Kriterier for kompetencedeling</i>	9
<i>Afgørelse af kompetencespørgsmålet</i>	10
<i>Delegation</i>	10
Kapitel 3: Habilitet (Garantiforskrift).....	14
<i>Almindelig habilitet</i>	14
<i>Speciel habilitet</i>	16
Kapitel 4: Sagens rejsning.....	20
<i>Indledning</i>	20
<i>Sagen rejses af det offentlige</i>	20
<i>Sagen rejses af borgeren</i>	21
<i>Vejledningspligt (Konkret vurdering om garanti/orden)</i>	22
Kapitel 5: Forvaltningsmyndighedens sagsforberedelse.....	24
<i>Forberedelsens og tilrettelæggelse og omfang</i>	24
<i>Fremgangsmåden ved forberedelsen</i>	26
Kapitel 6: Rettigheder for parter m.fl. under sagsforberedelsen.....	36
<i>Indledning</i>	36
<i>Partbegrebet</i>	36
<i>Repræsentation (Garantiforskrift)</i>	37
<i>Partshøring (Garantiforskrift)</i>	37
<i>Særligt om oplysningspligt og indsigelsesret efter PDL</i>	41
<i>Parters aktindsigt</i>	43
Kapitel 7: Offentlighed og tavshedspligt	48
<i>Indledning</i>	48
<i>Offentlighed i dansk forvaltning</i>	48
<i>Tavshedspligt m.m.</i>	56
Kapitel 8: Sagens afgørelse.....	61
<i>Afgørelsens grundlag</i>	61
<i>Fremgangsmåden ved sagens afgørelse</i>	61
Kapitel 9: Form, begrundelse og klagevejledning	62
<i>Form</i>	62
<i>Begrundelse – Garantiforskrift</i>	63
<i>Klagevejledning – Ordensforskrift</i>	65
Kapitel 10: Bekendtgørelse og kommunikation	66
<i>Indledning</i>	66
<i>Bekendtgørelse</i>	66
<i>Kommunikation</i>	66
Kapitel 11: Sanktioner over for sagsbehandlingsfejl	67
<i>Indledning</i>	67
<i>Ombudsmandskritik</i>	67
<i>Strafansvar og tjenstligt ansvar</i>	67
<i>Ugyldighed</i>	67

FOB 2013-3 – Kommunes beslutning om krav på tilbagebetaling af forkert udbetalt løn = IKKE afgørelse.

FOB 2001.147 – Beslutning om sag skal sættes på bero = IKKE afgørelse.

FOB 2006.644 – Afskæring af partsrepræsentant = IKKE afgørelse.

FOB 2006.480 – Afslag på at tage en sag under realitetsbehandling = Afgørelse.

FOB 1995.207 – Beslutning om at behandle en sag = IKKE afgørelse.

FOB 2001.598 – Stillingstagen om aktindsigt = afgørelse.

Offentlighedsloven – Offentlighedsloven omhandler regler om enhver adgang til aktindsigt i forvaltningens dokumenter. Offentlighedsloven gælder for al forvaltningsvirksomhed.

Persondataloven – Omhandler regler om behandling af personoplysninger. PDL Gælder for elektronisk behandling af personoplysninger eller forvaltningsmyndigheders videregivelse af personfølsomme oplysninger til andre forvaltningsmyndigheder.

Anvendelsesområde – Det fremgår af PDL §1, stk. 1, at PDL gælder for elektronisk behandling af personoplysninger, og for ikke-elektronisk behandling af oplysninger, der er eller bliver registreret. PDL gælder for offentlige myndigheder (herunder domstole), private virksomheder, foreninger og lignende.

Ikke omfattet → Folketinget, statsrevisionen, Folketinges ombudsmand, ApS og A/S (jf. dog fvl §1, stk. 2, nr. 2) og private institutioner i almindelighed.

PDL §7, stk. 8 og §8, stk. 1 gælder kun for offentlig forvaltning.

FOB 2011-1 – Det at et brev udfærdiges i et digitalt sagsbehandlingsystem, men sendes manuelt via post er omfattet af PDL.

PDL gælder også for anden ikke EDB, der udføres for private, og som omfatter personfølsomme oplysninger, der ikke kan forlanges unddraget offentligheden, jf. PDL §1, stk. 2.

PDL gælder også for behandling af oplysninger om virksomheder mv., men kun hvis behandlingen udføres for kreditoplysningsbureauer eller hvis omfattet af §50, stk. 1 nr. 2, jf. PDL §1, stk. 3.

Behandling skal forstås som enhver operation med eller uden brug af EDB, som oplysninger gøres til genstand for, jf. PDL §3, nr. 2. Fx skrivning af notater, videregivelse, registrering, brug, sletning osv.

Personoplysninger skal forstås som enhver form for information om en identificeret eller identificerbar fysisk person, jf. PDL §3, nr. 1.

Elevnummer, IP-dresser (altså koder i stedet for direkte info) er også personoplysninger.

PDL stiller krav til den **dataansvarlige**, der skal forstås som værende den fysiske/juridiske person, offentlig myndighed, institution osv. der alene eller sammen med andre har kompetence til at afgøre, til hvilket formål og hvordan der må foretages behandling af oplysninger, jf. PDL §3, nr. 4.

Databehandleren skal forstås som værende den fysiske/juridiske person, offentlig myndighed, institution osv. der behandler oplysningerne på den dataansvarliges vegne, jf. PDL §3, nr. 5.

Det fremgår af PDL §2, stk. 1, at regler om behandling af personoplysninger i anden lov, der giver den registrerede en bedre stilling, går forud for PDL.

Afgørelse af kompetencespørgsmålet

Lovgivningen indeholder ingen almindelige regler om fremgangsmåden ved løsning af tvivlsomme kompetencespørgsmål. I nogle tilfælde vil svaret kunne findes i lovgivningen direkte, mens man ved andre tilfælde må ske en fortolkning.

FOB 1982.186 – En ikke længere kompetent klageinstans pga. nye regler, kan stadig afgøre klager for afgørelser, der er truffet inden de nye regler. Den nye klageinstans kan genoptage tidligere afgørelser

Kompetencespørgsmålet skal som UP først afgøres af den pågældende myndighed selv, dog med mulighed for efter efterprøvelse af højere administrativ myndighed eller af domstolene.

På de områder, hvor der ofte kan opstå tvister om kompetencefordelingen, er der vedtaget lovregler, der regulerer området. Disse særlige regler anvendes til at afgøre hvordan kompetencespørgsmål skal løses.

I tilfælde hvor der er mangel på særlige lov om hvem der skal afgøre kompetencespørgsmål, og der er uenighed mellem myndighederne, gælder der, at spørgsmålet skal forelægges for den fælles overordnede myndighed → hvis ingen fælles overordnet myndighed er det domstolene der skal træffe afgørelse.

Hvem træffer afgørelse om kompetence?

HR: Den myndighed hvis kompetence er draget i tvivl afgør selv.

U1: Loven har taget stilling til problemet (tiltage eller henskyde kompetence til andet organ).

U2: Hvis strid om kompetence inden for samme myndighed: Den overordnede myndighed afgør kompetencespørgsmålet

U3: Hvis strid om kompetence mellem forskellige myndigheder: Domstolene træffer afgørelse

Delegation

Indledning – Delegation skal forstås som det forhold, at en myndighed med originær kompetence overlader denne kompetence til en anden myndighed eller til en privat person/organisation.

Delegation kan tilbagekaldes, således, at den originære kompetente opnår kompetence igen. Det må dog nævnes af originær kompetencefastsættelse ikke kan tilbagekaldes. Tilbagekaldelse kan også ske for enkelte sager kan også lade sig gøre, jf. FOB 2001.155.

Det er vanskeligt at opstille klare og faste regler om delegation i dansk ret. Afgørelser om lovligheden af delegation træffes efter en række afvejningsmomenter; Nedenunder ses en række kriterier ved vurdering af om der er tale om lovlig/ulovlig ikke-hjemlet delegation:

- Hvad er lovens hensyn bag den oprindelige kompetencefordeling?
- Hvad er behovet for den pågældende delegation?
- Administrative hensyn – Er delegationen nødvendig af praktiske/arbejds-mæssige grunde?
- Hvad er funktionens art (intensitetsgrundsætningen) + borgers interesser?
- Ved meget indgribende afgørelser er der en lille adgang til delegation.
- Hvad er egenskaberne og sagkundskaben hos hhv. modtager og afgiver af delegationen?
- Er myndigheden der modtager delegationen egnet og kvalificeret til at modtage denne?
- Findes kontrol og styringsmuligheder i forbindelse med delegationen?

Kapitel 4: Sagens rejsning

Indledning

Udtrykket "sagens rejsning" skal forstås som værende det tilfælde, hvor en forvaltningsmyndighed selv tager en sag op til behandling, eller som de tilfælde, hvor en sag behandles på baggrund af fx en tilsendt ansøgning fra en borger.

Sagen rejses af det offentlige

Sagen rejses af en myndighed af egen drift – For sager af generel karakter gælder der, at disse som udgangspunkt rejses, når en forvaltningsmyndighed bliver opmærksom på et uløst problem inden for sit kompetenceområde, og derfor vælger at starte en undersøgelse med henblik på at løse problemet.

I nogle tilfælde kan det fremgå af lovgivningen, at en myndighed både har pligt til at rejse en sag, men også udfærdige generelle retsregler på dette område, se fx KSL §2, stk. 2.

Sager vedrørende enkeltpersoner – Disse sager rejses af den forvaltningsmyndighed, der har pligt til at træffe afgørelse i sagen fx kontrolvirksomhed eller afklaring af ulovligheder.

I visse tilfælde kan det af loven fremgå, at den pågældende myndighed har pligt til at rejse sag, når denne bliver opmærksom på visse forhold – se fx Lov om social service §50, stk. 1.

Kontrol med andre myndigheder – En forvaltningsmyndighed har adgang til at kontrollere andre myndigheder – sådan en kontrol medføre at forvaltningsmyndigheden tager en sag op af egen drift fx ved over/underordnelsesforhold eller tilsyn.

Informationskilder – Det er nødvendigt, at forvaltningsmyndigheder opnår de nødvendige oplysninger til opklaring af eventuelle rejste sager. Dette kan fx opnås gennem:

- 1) Love der pålægger borgerne at meddele relevante oplysninger
- 2) Love, der pålægger borgere at anmelde et forhold, som de bliver bekendte med → Borger ikke part
- 3) Klage fra en borger vedrørende et relevant forhold.

Genoptagelse af sagen på myndighedernes initiativ – En myndighed er som udgangspunkt altid berettiget til at genoptage sagsbehandlingen af en allerede afgjort sag → medfører dog ikke altid ændring i sagen.

Der gælder, at en myndighed har pligt til at genoptage en sag, såfremt der fremkommer nye oplysninger om sagen, der vil medføre en væsentlig anden vurdering af sagen, jf. FS, s. 126. Genoptagelsen skal ske med henblik på en stillingtagen til om den oprindelige afgørelse skal ændret eller ej, jf. fx FOB 1999.350.

Såfremt en myndighed er blevet underkendt af en rekursinstans eller en domstol, gælder der, at denne myndighed har pligt til at genoptage tidligere afgørelser af samme art, dog kun hvis de berørte borgere retter henvendelse herom, jf. FS s. 127, jf. FOB 2003.357.

Der findes intet absolut krav om genoptagelse på myndighedens eget initiativ, dog gælder der at dette skal afgøres på baggrund af en afvejning af lighedssynspunkter over for administrative hensyn → er det nemt/svært at genoptage sagen? → Se side 128 om evt. hensyn der skal tages stilling til.

I forhold til underkendte verserende sager om løbende forhold (fx udbetaling af løbende boligsikring), gælder der, at den relevante myndighed har pligt til på eget initiativ at genoptage sagerne.

FVL §30 anfører, at fortrolige oplysninger, der udelukkende er indhentet til undersøgelse, ikke må videregives til en myndighed, der har planer om at anvende disse oplysninger anledes end undersøgelsen. Det fremgår af FVL §32, at en offentlige ansat kun må indhente relevante oplysninger ifb. sit arbejde.

Videregivelse af oplysninger – Efter FVL §28, stk. 1, gælder PDL §5, stk. 1-3, §§6-8, §10, §11, stk. 1, §38 og §40 for videregivelse af personoplysninger til en anden DANSK forvaltningsmyndighed.

Fortrolige oplysninger, der ikke er personoplysninger efter stk. 1, må kun videregives til en anden myndighed, hvis; 1) der er gives samtykke, 2) følger af lovhjemmel, eller 3) oplysningerne er af væsentlig betydning for myndighedens virksomhed eller sagsbehandlingen, jf. FVL §28, stk. 2.

Samtykke forstås som enhver frivillig, specifik og informeret viljeserklæring, jf. FVL §28, stk. 3

Samtykket kan tilbagekaldes, jf. FVL §28, stk. 4.

Lokale administrative organer, der har fået tillagt selvstændig kompetence ved lov, anses som værende selvstændige forvaltningsmyndigheder, jf. FVL §28, stk. 5.

Hvis en myndighed er berettiget til at videregive en oplysning, skal denne myndigheden på begæring af en anden myndighed videregive disse oplysninger, hvis oplysningen har betydning for den begærede myndigheds virksomhed eller sagsbehandling, jf. FVL §31, stk. 1.

Medfører ikke pligt til at bearbejde oplysningerne/fortage vurdering af disse oplysninger, jf. FS s. 163.

FVL §31, stk. 1 finder ikke anvendelse hvis den påfører den besiddende myndighed et merarbejde, der kommer til at overstige den anden myndigheds interesse i udleveringen, jf. FVL §31, stk. 2.

Specielle regler om oplysningspligt – FVL §31, stk. 1 indeholder den almindelige oplysningspligt. Dog findes der specielle regler, der ligeledes pålægger myndigheder en oplysningspligt – se 167 for eksempler.

Det er ikke altid at specielle regler om oplysningspligt omfatter tavshedsbelagte oplysninger, jf. U1982.35H, hvor en regel om oplysningspligt måtte fortrænge tavshedspligten også inden for FVL.

En forvaltningsmyndighed kan uden udtrykkelov generel eller speciel lovhjemmel være forpligtet til at meddelelse oplysninger fx ved over/underordningsforhold. For private gælder der, at det er påkrævet direkte lovhjemmel, for at kunne pålægge disse oplysningspligt, jf. FS s. 168.

Særligt om persondataloven – PDL finder anvendelse for behandling af personoplysninger, der helt eller delvist foretages vha. EDB, og for ikke-elektroniske behandling af personoplysninger, der er eller vil være i et register, jf. PDL §1, stk. 1

PDL gælder for anden privates ikke-elektronisk behandling af oplysninger om personers private eller økonomiske forhold, eller personlige forhold, der ikke kan forlanges offentliggjort, jf. PDL §1, stk. 2.

PDL §5, stk. 1-3, §§6-8, §10, §11, stk. 1, §38 og §40 gælder også for manuel videregivelse af personoplysninger til anden myndighed, jf. PDL §1, stk. 3 og FVL §28, stk. 1.

PDL fortrænger som Udgangspunkt FVL i de tilfælde, hvor lovene overlapper hinanden (lex speciales) – Dog gælder der efter PDL §2, stk. 1, at regler om behandling af personoplysninger i anden lov, der stiller den registeret bedre, går forud for PDL – se fx FVL §29 og §31.

PDL omfatter alle oplysninger om en identificeret eller identificerbar person, jf. PDL §3, nr. 1, selvom oplysningerne er fortrolige eller ej.

3 – partens interesse i, at udsætte afgørelsen er i strid med væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser, jf. §19, stk. 2, nr. 3

Forudsætter en konkret vurdering i hver enkelt sag, og der kan derfor ikke generelt undlades at føre partshøring, jf. FOB 1989.112.

4 – parten ikke har ret til partsaktindsigt i de opgældende oplysninger, jf. §19, stk. 2, nr. 4.

Medfører ikke nogen udvidelse af de retlige grænser for partsaktindsigt efter FVL kap. 5.

5 – afgørelsen berører en ubestemt kreds af personer, virksomheder mv., eller partshøringen vil være forbundet med væsentlige vanskeligheder, jf. §19, stk. 2, nr. 5

Omfatter sager, hvor der er en større kreds af borgere, der har væsentlig interesse i sagens udfald, således, at alle disse anses for værende parter i sagen.

Omfatter tilfælde, hvor det kan være vanskeligt at finde frem til den pågældende part – dog kræves det, at myndigheden udfolder rimelige bestræbelser for at kontakte borgeren fx hvis de har e-mail på personen, jf. FOB 2006.414.

6 – særlige hjemmel fastsætter, at borgeren har ret til at gøre sig bekendt med grundlaget for den påtænkte afgørelse og til at afgive udtalelse, jf. §19, stk. 2, nr. 6.

Undladelse af forudgående partshøring efter FVL §20 – Det fremgår af FVL §20, stk. 1, at en myndighed ikke har pligt til at parthøre i ændring af afgørelsessager efter anmodning fra parten – der stilles dog krav om at sagens karakter og hensynet til parten taler for undladelse af partshøring.

Undlades partshøring efter §20, stk. 1 skal afgørelsen ledsages af de oplysninger, som parten skulle have været gjort bekendt med efter FVL §19, jf. FVL §20, stk. 2, 1 pkt. – Parten skal gøres bekendt med adgangen til at få sagen genoptaget, jf. 2 pkt. – myndigheden fastsætter frist, jf. 3 pkt.

Klagefristen afbrydes, såfremt en klage om en afgørelse sendes inden tidsfristens udløb, jf. FVL §20, stk. 3, 1 pkt. Den nye klagefristen løber fra det tidspunkt den nye klage er meddelt parten, jf. 2 pkt.

Det er en forudsætning, at en efterfølgende ændring af sagen ikke kommer andre parter til skade.

Bestemmelsen kan derfor ikke anvendes, hvor der er tale om partstvister eller sager, hvor andre end den umiddelbare part har partsstatus.

§20 har næppe større betydning, da bestemmelsen forudsætter, at myndigheden er forpligtet til på ny at realitetsbehandle sagen, hvis der efterfølgende fremkommer oplysninger af betydning for sagens afgørelse.

Fremgangsmåden ved partshøring – Såfremt betingelserne i FVL §19, stk. 1 er opfyldte, og undtagelserne i FVL §19, stk. 2 og FVL §20, stk. 1 ikke kan påberåbes, påhviler det den pågældende forvaltningsmyndighed en partshøringspligt.

Partshøringspligten vil medføre, at der ikke kan træffes afgørelse i sagen, før myndigheden har gjort parten bekendt med oplysningerne, og givet denne mulighed for at udtale sig herom, jf. FVL §19, stk. 1, 1 pkt.

Frist – Det fremgår af FVL §19, stk. 1, sidste pkt. at den pågældende myndighed kan fastsætte en frist for afgivelsen af udtalelsen → frist på 3 og 6 dage er for korte, jf. FOB 2001.215 og FOB 2002.519.